

Cvetko Zupančič
državni svetnik

Številka: 322-01-5/2020/1
Ljubljana, 23. 6. 2020

Gospod
Alojz Kovšca
predsednik Državnega sveta

Zadeva: Vprašanja v zvezi z volitvami organov kmetijskih zadrug in veljavnostjo pravnih poslov in aktov omenjenih organov v času epidemije SARS-CoV-2 (COVID-19)

Na podlagi 66. in 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15 in 55/20) predlagam, da Državni svet podpre in na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano naslovi naslednja

vprašanja:

- 1. Ali Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano spremlja poslovanje in veljavnost odločitev organov kmetijskih zadrug?**
- 2. Ali je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano seznanjeno s težavami pri izvedbi volitev organov kmetijskih zadrug v času epidemije SARS-CoV-2 (COVID-19)?**
- 3. Kakšno je stališče Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano glede veljavnosti pravnih poslov in aktov organov posameznih kmetijskih zadrug po poteku njihovega mandata, vključno z razpisom datuma volitev?**

Obrazložitev:

Marca letos je v Sloveniji izbruhnila epidemija SARS-CoV-2 (COVID-19). V luči epidemije se je pri številnih subjektih zastavilo vprašanje pravočasne izvedbe volitev pred potekom mandata njihovih organov in veljavnostjo aktov organov, katerim je v času epidemije iztekel mandat, saj so organi nekaterih subjektov s svojim delom nadaljevali tudi po poteku mandata. V času epidemije je prišlo tudi do preložitve volitev organov številnih subjektov, med njimi tudi kmetijskih zadrug. V nadaljevanju je problematika volitev organov in njihovega odločanja v času epidemije SARS-CoV-2 (COVID-19) predstavljena na primeru poteka volitev in odločanja organov v Kmetijski zadrugi Stična (v nadaljnjem besedilu: KZ Stična), kjer volitve niso bile izvedene pred koncem mandata in so organi KZ Stična svoje delo nadaljevali tudi po poteku mandata..

Dejavnost kmetijskih zadrug je neločljivo povezana s kmetijstvom ter skupnim nastopom kmetov na trgu s ciljem organiziranega in boljšega poslovanja. Kmetijske

zadruga so povezane z lokalnim območjem in imajo zato zelo pomembno vlogo pri ohranitvi podeželja in njegove poseljenosti ter zagotavljanju delovnih mest. Zadruga v Republiki Sloveniji ureja Zakon o zadrukah (Uradni list RS, št. 97/09 – uradno prečiščeno besedilo; v nadaljnjem besedilu: ZZad), ki je začel veljati 28. 3. 1992. V skladu s 14. členom ZZad mora imeti vsaka zadruga občni zbor in predsednika zadruga ter nadzorni odbor ali najmanj enega preglednika. Zadruga, ki ima deset oziroma več članov, mora imeti tudi upravni odbor, lahko pa ima tudi direktorja in druge organe, če tako določajo združna pravila. Mandat predsednika zadruga in članov kolegijских organov zadruga določajo pravila posamezne zadruga. Pravila KZ Stična v 14. členu določajo, da so organi zadruga občni zbor, predsednik zadruga, upravni odbor, nadzorni odbor in direktor, pri čemer je predsednik zadruga tudi predsednik upravnega odbora. Zanj glede njegovega delovnega področja, izvolitve, odpoklica in mandatne dobe veljajo določbe zakona in Pravil KZ Stična, ki veljajo za upravni odbor. V 25. členu Pravil KZ Stična je določeno, da upravni odbor KZ Stična šteje devet članov, vključno s predsednikom in dvema predstavnikoma delavcev. Člani upravnega odbora so izvoljeni za dobo štirih let in so lahko po poteku mandata ponovno izvoljeni. Navedena določba torej velja tudi za predsednika KZ Stična. Skladno z 29. členom Pravil KZ Stična so tudi člani nadzornega odbora, ki šteje pet članov, izvoljeni za dobo štirih let in so po poteku mandata lahko ponovno izvoljeni.

Organi KZ Stična so bili izvoljeni 11. 3. 2016, ker pomeni, da je vsem organom (predsednik, upravni odbor, nadzorni odbor), ki so v skladu s Pravili KZ Stična voljeni za dobo štirih let, mandat potekel 11. 3. 2020. Predsednik KZ Stična je poslal vabilo z dne 6. 3. 2020, na redni volilni občni zbor, ki je bil sklican za 19. 3. 2020, torej osem dni po preteku mandata organov KZ Stična. Občni zbor je bil nato prestavljen za nedoločen čas zaradi razmer, povezanih z epidemijo SARS-CoV-2 (COVID-19). V obvestilu z dne 13. 3. 2020 je bilo zapisano, da bodo člani KZ Stična po ureditvi razmer dobili novo vabilo za volilni občni zbor, ki bo potekal na datum, ki ga bo potrdil upravni odbor KZ Stična. Slednjemu je mandat potekel 11. 3. 2020. Člani KZ Stična so zatem 28. 5. 2020 prejeli novo vabilo za redni volilni občni zbor, ki je potekal 8. 6. 2020 in na katerem so bili izvoljeni novi predsednik, upravni odbor in nadzorni odbor KZ Stična. Med 11. 3. 2020 in 8. 6. 2020 člani KZ Stična oziroma občni zbor, ki je najvišji organ KZ Stična v skladu s 15. členom Pravil KZ Stična in v skladu s 15. členom ZZad, niso odločali o podaljšanju mandata predsedniku, upravnemu odboru in nadzornemu odboru KZ Stična.

Razlaga, po kateri mandat organom kmetijskih zadrug ne bi potekel z iztekom časa oz. bi lahko trajal do naslednjih volitev oz. do izteka volilnega leta, torej ob koncu 2020, je napačna. Hipotetično bi lahko tako prišlo do primera, da je npr. leta 2016 posamezna zadruga svoje organe izvolila v januarju, v volilnem letu (npr. 2020) pa bi imeli volitve šele v decembru, kar pomeni, da bi mandat trajal skoraj leto dni dlje od predpisanega. Bolj primerna bi bila interpretacija, da je organom kmetijskih zadrug mandat res potekel na dan, ko se je iztekla doba, za katero so bili izvoljeni. Podaljšanja mandata tudi ni predvidela nobena zakonska ali podzakonska določba, sprejeta ob soočanju z epidemijo. Glede na to, da je za organe Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (v nadaljnjem besedilu: KGZS) 7. člen Zakona o interventnih ukrepih na področju kmetijstva, gozdarstva in prehrane (Uradni list RS, št. 36/20) izrecno predvidel podaljšanje mandata, je ob okoliščini, da za kmetijske zadruga takšne zakonske določbe ni bilo, moč sklepati, da je organom kmetijskih zadrug mandat potekel takrat, ko se je iztekla doba, za čas katere so bili izvoljeni.

Glede na navedeno se zastavlja vprašanje, ali je organom kmetijskih zadrug mandat potekel z iztekom dobe, za katero so bili izvoljeni ali pa jim je bil do nadaljnjega podaljšan, četudi brez kakršnegakoli odločanja občnega zbora.

Če je mandat organom kmetijskih zadrug prenehal z iztekom dobe, za katero so bili izvoljeni, se zastavi vprašanje veljavnosti aktov in pravnih poslov, ki so jih organi kmetijskih zadrug sklepali v obdobju od izteka mandata do volitev, ko so bili izvoljeni novi člani organov kmetijskih zadrug. V konkretnem primeru se zastavlja vprašanje veljavnosti aktov in pravnih poslov organov KZ Stična od 11. 3. 2020 do 8. 6. 2020. Zastavlja se tudi vprašanje veljavnosti volitev organov KZ Stična, ki so bile opravljene 8. 6. 2020, saj jih je razpisal predsednik KZ Stična, ki ob razpisu volitev ni več imel mandata. 24. člen ZZad v drugem odstavku določa le, kdaj so nični ali izpodbojni sklepi občnega zbora, medtem ko ZZad veljavnosti aktov in pravnih poslov drugih organov zadrug ne ureja. V danem primeru tega ne urejajo niti Pravila KZ Stična. Smiselno bi bilo v zvezi z veljavnostjo aktov in pravnih poslov, ki so jih sprejemali organi, katerim je mandat že iztekel, uporabiti določbe zakona, ki ureja gospodarske družbe, za kar ZZad ne daje ustrezne podlage. Vsekakor pa se zdi sporno, da bi bili akti in pravni posli organov KZ Stična veljavni, kljub dejstvu, da je omenjenim organom mandat že potekel.

V skladu z zgoraj navedenimi dejstvi se zastavlja vprašanje, ali Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano spremlja poslovanje in veljavnost odločitev organov kmetijskih zadrug in ali je seznanjeno z vprašanjem poteka volitev organov kmetijskih zadrug v času epidemije SARS-CoV-2 (COVID-19). Pravilnost in legitimnost volitev organov kmetijskih zadrug in njihovo poslovanje je, glede na pomen kmetijskih zadrug za slovensko kmetijstvo, izrednega pomena. Prav zato morajo biti člani zadrug seznanjeni s stališči, ki jih Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano do omenjenih vprašanj zavzema, saj bodo le tako lahko v svojih zadrugah bolj pozorni na pravilno izvedbo volitev in pravilno poslovanje, kar bo zagotovilo neločljivo povezanost kmetijskih zadrug s kmetijstvom tudi v prihodnosti.

Državni svetnik
Cvetko Zupančič, l.r.